

9. Proposition medlemsavgiftshöjning

Bakgrund och nuläge

Under kongressperioden och det inledande verksamhetsåret 2023 har förbundsstyrelsen beslutat att vi behöver hålla i och fortsätta arbetet för att bli en stark kollektivavtalsbärande organisation, där vi är många medlemmar och har en stark facklig organisering som påverkar medlemmarnas villkor, löner, arbetsmiljö och inflytande på arbetsplatsen.

Vårdförbundets kongress i maj beslutade att höja avgiften från 295 kr till 315 kr/ månad den 1 januari 2023.

I förarbetena till förslaget om höjning av avgiften 2023 togs flera hänsyn, tex att det allmänna kostnadsläget höjs och att vi bör följa med i det, beräkning av inflation men också en bedömning att den förra höjningen i stor utsträckning accepterades av medlemmarna och att avhoppet blev färre än kalkylerat i samband med förra höjningen 2019.

Under innevarande år har det allmänna kostnadsläget avsevärt ändrats i samhället. Vi har en konstaterad och fortsatt ökande inflation (7-9%) Konjunkturinstitutets bedömning är dessutom att Sverige är på väg in i en lågkonjunktur under 2023 *"Hög inflation och stigande bolåneräntor gröper ur hushållens köpkraft och hushållen ser dystert på framtiden"* skriver institutet i sin senaste rapport från 28 september 2022. En återhämtning prognostiseras som tidigast till 2024.

Den samhällsekonomiska utvecklingen innebär att hushållen – och därmed även Vårdförbundets medlemmar – i större utsträckning än tidigare kommer se över sina utgifter. Därmed kan vi anta att fler medlemmar än vanligt kommer syna sitt medlemskap och i samband med det välja att gå ur förbundet. Vi ser redan under våren en ökning av antalet utträden. Bakgrunden till detta kan vi inte med säkerhet veta. Men sannolikt är det en kombination av att vi 2020 hade en stor tillströmning av nya medlemmar och att vi av erfarenhet vet att det också är de nya som snabbast lämnar oss. Men effekterna av den redan under våren tillagande inflationen ska inte underskattas. Givet det som beskrivs ovan bör vi alltså ha i åtanke att vi kan komma att drabbas av betydligt fler utträden i samband med avgiftshöjningen än vad vi ingår i den grundläggande kalkylen för 2023.

Underlag för ställningstagande om att genomföra eller skjuta upp avgiftshöjning

Genom att skjuta upp avgiftshöjningen minskar vi risken för ett stort medlemstapp. Nedan redovisas två alternativ med vardera tre scenarier för medlemstapp kopplat till om vi höjer avgiften som planerat i januari 2023 samt om vi väljer att skjuta på höjningen till juli 2023.

Beräkningar och antaganden

Den nya beräkningsmodellen för prognostisering av antal medlemmar för 2023 ligger som en grund i samtliga scenarier som redovisas nedan. Det innebär att in- och utflöde av medlemmar under 2023 utgår på följande antaganden:

1. Vi rekryterar lika många medlemmar nästa år som vi antas rekrytera 2022.

2. Vi har räknat in hur många studenter som antas gå från studerandemedlemskap till yrkesverksam under året.
3. Antalet utträden och pensionsavgångar blir det samma som i år. (Dvs relativt högt eftersom vi inte kan se en nedgående trend)

Med ovan antaganden som grund har vi prognostiserat hur många medlemmar vi antas vara vid varje månadsskifte under 2023.

Tre möjliga utfall om vi höjer avgiften 1 januari 2023

Utträdena som skedde 2019 kan inte härledas till den avgiftshöjning som genomfördes då. Dock hade vi stora utträden det året men de berodde främst på tappet av barnmorskor och i viss utsträckning på missnöje med HöK19. I stället är det effekter av det aktuella samhällsekonomiska läget som ligger till grund för scenarier och antaganden som presenteras nedan.

Om utträdena ökar med 10% skulle det innebära att ca 500 fler medlemmar lämnar förbundet. Om utträdena ökar med 25% innebär det att ca 1100 medlemmar lämnar och om utträdena skulle öka med så mycket som 50% innebär det att vi förlorar ca 2250 fler medlemmar än vad som ligger i den grundläggande beräkningsmodellen. Vår bedömning och därmed **huvudscenariot** är att en avgiftshöjning i januari kommer leda till att ca 1100 medlemmar lämnar förbundet under året, utöver vad som skulle ske utan avgiftshöjning.

Även om vi inte höjer avgiften i januari kan vi landa i ett ökat antal utträden nästa år. Detta är inte prognostiserat i dagsläget.

Scenarier vid en höjning av avgiften 1 juli 2023

Bedömningen är att en senare avgiftshöjning, tex den 1 juli skulle innebära färre utträden än om vi gör motsvarande höjning i januari.

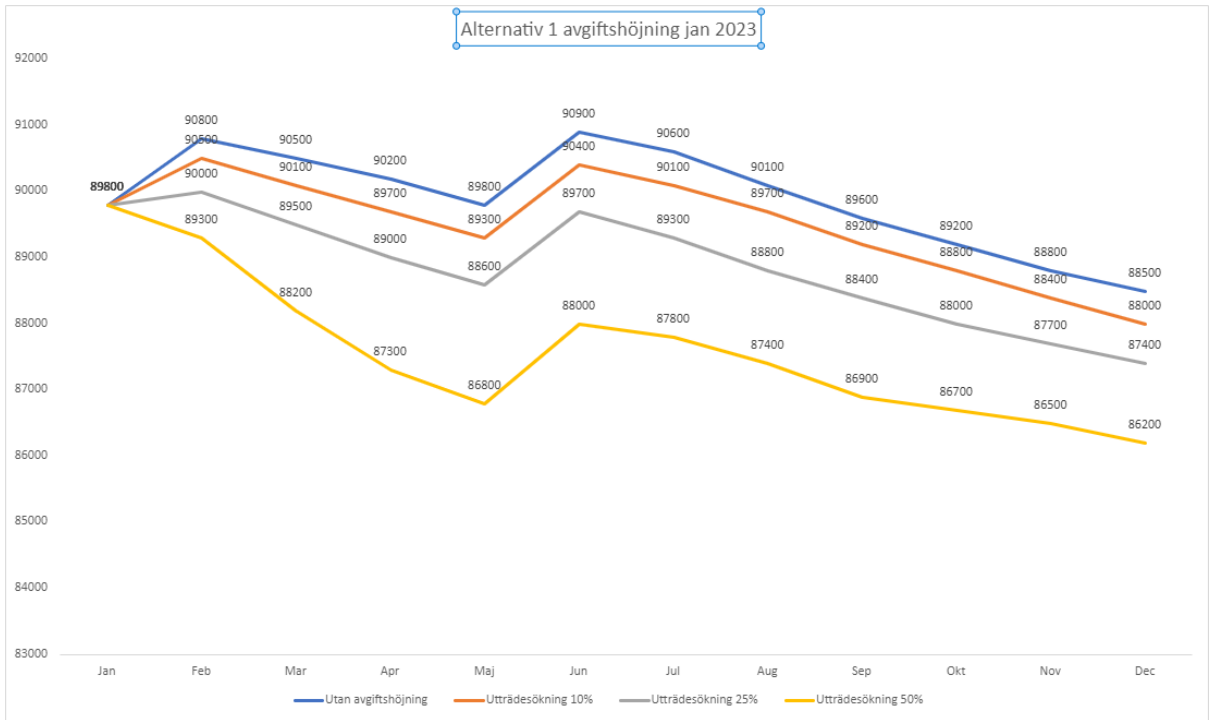
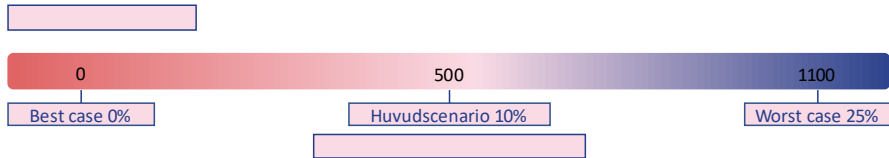
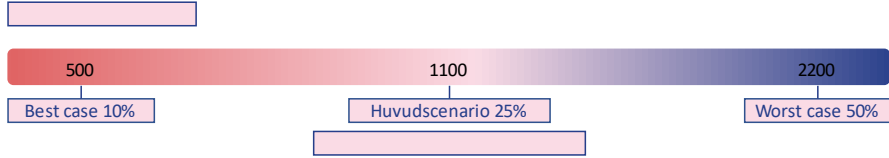
Bedömningen bygger på följande argument:

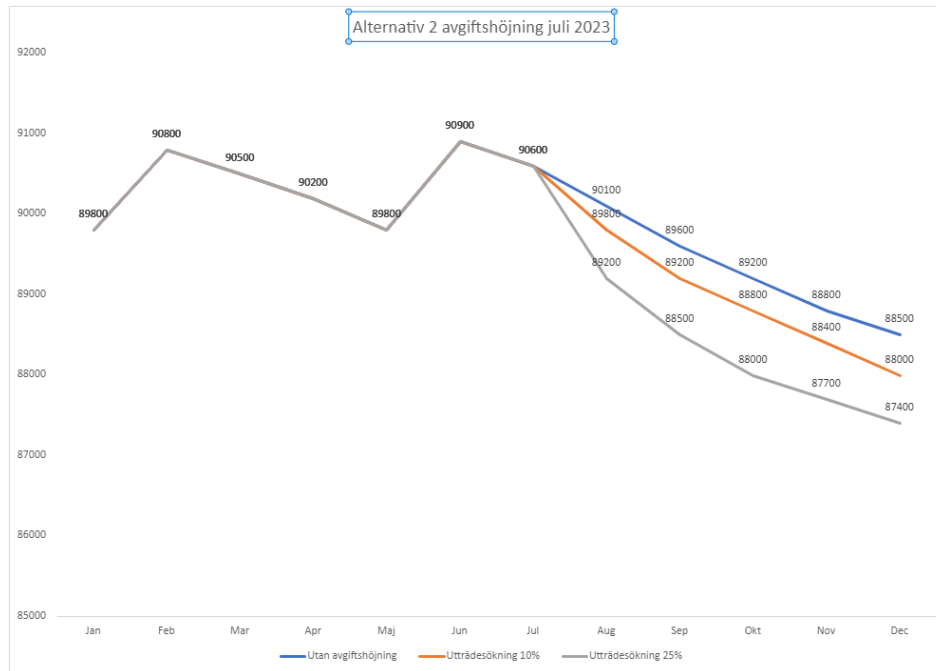
- Vi har haft mer tid att med hjälp av kommunikativa insatser stärka medlemmarnas uppfattning om värdet och nyttan med medlemskapet.
- Hushållen har efter en tuff vinter och vår generellt lättare att både förstå och acceptera avgiftshöjningar
- Vi genomför avgiftshöjning när alla andra inte gör det.
- Många andra avgiftshöjningar kommer i januari när hushållen i allmänhet ett mycket mer ansträngt läge än vad fallet är tex i juli.

Scenariot för höjning i juli har därmed tre möjliga utfall. Bästa utfallet är att inte fler medlemmar än vanligt lämnar förbundet, det andra och mer sannolika är en ökning av utträdena med 10% vilket skulle leda till att ca 500 fler medlemmar lämnar oss. Det värsta scenario innebär ett ökat medlemstapp med 25%, dvs ca 1100 medlemmar. Även här utgör mellanalternativet vårt huvudscenario, dvs att ett ökat medlemstapp med 10% är det mest sannolika.

Genom att välja alternativ "uppskjuten höjning av avgiften" skulle vi få 600 färre utträden än vid en höjning i januari

Två olika scenarion för höjd medlemsavgift

Ekonomiska konsekvenser av scenario 1 och 2

Alternativ 1 - höjning av avgiften januari 2023

De scenarier som estimerar risken för ökade utträden vid en höjning av avgiften i januari respektive juli leder till olika ekonomiska konsekvenser. Om vi höjer avgiften som planerat och det inte leder till ytterligare utträden kommer vi enligt prognosen landa på en medlemsintäkt 2023 på ca 326,7 mkr. Om utträdena ökar med 10% blir intäkten 1,4 mkr mindre, vid 25% ökning (huvudscenariot) blir intäkten 3,7 mkr lägre samt om vi landar på 50% fler utträden förlorar vi intäkter motsvarande 8,3 mkr.

Alternativ 2 - avgiftshöjning juli 2023

Om avgiften i stället höjs den 1 juli 2023 och det inte leder till fler utträden kommer intäkten för 2023 bli ca 316,7 mkt. Ökar utträdena med 10% som är huvudscenariot i detta alternativ kommer intäkten bli 316 mkr och ökar utträdena med 25% blir intäkten 315 mkr. Den stora skillnaden mellan avgiftshöjning i januari respektive juli utgörs av den uteblivna intäkten (avgiftshöjningen) om 20 kr / medlem som uppstår om vi skjuter på avgiftshöjningen i 6 månader.

Förbundsstyrelsens förslag

Vid förbundsstyrelsens sammanträde den 19-20 oktober beslutade förbundsstyrelsen att tillfråga kongressen om att skjuta på avgiftshöjningen för att skapa förutsättningar för att fortsätta vara en stark kollektivavtalsbärande organisation. Vi är medvetna om de uteblivna intäkter som det skulle medföra men ser att risken för att vi tappar stort i anslutningsgrad är mer skadligt för Vårdförbundets vision, mål och verksamhet. Om förskjutningen ska vara i 6

månader eller annan längre period är svårt att avgöra. Hur det samhällsekonomiska läget ser ut om 6 eller 18 månader är svårt att bedöma, men det kommer troligtvis att vara mer gynnsamt att höja avgiften i ett läge där inflationen har stabiliserats och sjunkit till en lägre nivå. Därför vill förbundsstyrelsen be om kongressens mandat att skjuta på avgiftshöjningen i 6 månader och därefter följa de ekonomiska konsekvenserna av det beslutet och fatta ett nytt beslut om ytterligare förskjutning. Om bedömningen är att höjningen behöver ske senare än om 18 månader efter att höjningen skulle ha trätt i kraft så kommer kongressen tillfrågas igen.

Förslag till beslut

- att** skjuta upp höjningen av medlemsavgiften i 6 månader och ge förbundsstyrelsen mandat att följa de ekonomiska konsekvenserna av beslutet och sedan fatta beslut om ytterligare förskjutning upp till 18 månader.
- att** ge förbundsstyrelsen i uppdrag att kalla till en ny kongress i det fall de bedömer att höjningen av medlemsavgiften behöver skjutas på mer än 18 månader
- att** beslutet är omedelbart justerat